

Wybory prezydenckie w Gwinei

Opracował Błażej Adamski¹, 22.11.2020

18 października 2020 r. Alpha Condé, obecny prezydent Gwinei, po raz trzeci wygrał wybory prezydenckie wynikiem 59,49% głosów – ogłosiła Narodowa Niezależna Komisja Wyborcza. Jego konkurentem był Cellou Dalein Diallo, który osiągnął wynik 33,5%². Sąd Konstytucyjny Gwinei potwierdził zwycięstwo prezydenta Alpha Condé, odrzucając jednocześnie zarzuty o oszustwo i przyznając mu trzecią kadencję. Opozycja nie ma możliwości odwołania się od tej decyzji – zdaniem sądu nie przedstawiła bowiem żadnych dowodów na nieprawidłowości w trakcie wyborów³.

Fot. iStock by Getty Images, Olena Kurylo

¹ Materiał opracowany we współpracy z studentami kierunku Analityka Bezpieczeństwa Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Gnieźnie.

² Narodowy Front Obrony Konstytucji – obywatelski ruch opozycyjny w Gwinei, który zapoczątkował protesty przeciwko zmianie konstytucji w 2020 r.

³ *Guinea top court declares Alpha Conde elected president*; „Al Jazeera”; 7.11.2020; <https://www.aljazeera.com/news/2020/11/7/guinea-top-court-declares-alpha-conde-elected-president;20.11.2020>.

Bezpośrednio po ogłoszeniu wyników wyborów w Gwinei doszło do gwałtownych protestów opozycji oskarżającej prezydenta o nieprawidłowości oraz nielegalne sprawowanie trzeciej tury. Do protestów nawoływał m.in. Narodowy Front Obrony Konstytucji – FNDC (*Front National pour la Défense de la Constitution*). Według Amnesty International 21 października w Kobaya oraz Labé, przedmieściach stolicy Gwinei, siły porządkowe użyły przeciwko demonstrantom broni i ostrej amunicji. Według opozycji tylko od 18 do 21 października zginęło 27 demonstrantów. Rząd potwierdził tylko dziewięciu zabitych, w tym dwóch policjantów⁴.

Alpha Condé (urodzony 4 marca 1938 r.) jest gwinejskim politykiem, który od grudnia 2010 r. sprawuje urząd prezydenta Gwinei. Wcześniej przez wiele lat był w opozycji do reżimów w Gwinei, bezskutecznie walcząc z prezydentem Lansaną Conté w wyborach prezydenckich w 1993 i 1998 roku. W 1993 r. Condé zdobył 19,6% poparcia w pierwszych wielopartyjnych wyborach, zaś w 1998 r. zaledwie 17,6%. 6 grudnia 1998 r. Condé został aresztowany i oskarżony o próbę nielegalnego opuszczenia kraju i zwerbowania sił w celu zdestabilizowania rządu, za co otrzymał karę pięciu lat pozbawienia wolności. Jednak Condé został ułaskawiony przez ówczesnego prezydenta Conté w maju 2001 r. pod warunkiem, że nie będzie angażował się w działalność polityczną. Po wyborach w 2010 r. Condé stwierdził, że ustanowi w kraju demokrację i będzie walczył z korupcją. Od tego czasu był jednak zamieszany w szereg skandali, głównie związanych z przemysłem wydobywczym i podejrzany o fałszowanie wyborów⁵.

Jeszcze 10 lat temu żaden mieszkaniec Gwinei nie uwierzyłby w to, co obecnie dzieje się w państwie. Wówczas wielu celebrowało zwycięstwo w wyborach kandydata Alphy Condé – pierwszego prezydenta niepodległego państwa od 1958 r., który doszedł do władzy przez wolne, demokratyczne wybory. Zdaniem opozycji nazwisko obecnego prezydenta nie powinno

⁴R. Noury, *Guinea, Security Forces Open Fire on Post-Election Protesters*, „Focus on Africa”, 26.10.2020, <https://www.focusafrica.info/en/guinea-security-forces-open-fire-on-post-election-protesters/>, 28.10.2020.

⁵ Alpha Condé, „PeoplePill”, 7.02.2020, <https://peoplepill.com/people/alpha-conde/>, 28.10.2020.

ponownie znaleźć się na kartach do głosowania już ostatnim razem. Mimo tego partia RPG (*Rassemblement du Peuple de Guinée*)⁶ zgłosiła jego kandydaturę po raz trzeci⁷.

Fot. Krzysztof Danielewicz

Drogę do trzeciej kadencji uTOROWAŁO referendum konstytucyjne, które zostało przeprowadzone w marcu 2020 r. pomimo zagrożenia koronawirusem i bojkotu opozycji. Referendum miało pozwolić prezydentowi Alpha Condé rządzić jeszcze przez 12 lat. Nowa konstytucja wprowadziłaby limit dwóch sześcioletnich kadencji – w porównaniu z obecnymi dwoma pięcioletnimi. W trakcie referendum doszło do gwałtownych demonstracji przeciwników referendum i starć z policją. Siły bezpieczeństwa szybko jednak opanowały

⁶ Zgromadzenie Gwinei Ludowej, obecna partia rządząca w Gwinei, na czele której stoi Alpha Condé.

⁷ D. Ehl, *Gespaltenes Guinea: Alpha Condé die Dritte*, „DW”, 2.09.2020, <https://www.dw.com/de/gespaltenes-guinea-alpha-condé-die-dritte/a-54796188>, 28.10.2020.

zarzewia zamieszek⁸. Brutalne tłumienie protestów przeciwko zmianie konstytucji doprowadziło do śmierci 12 osób, w tym 9 od ran postrzałowych⁹.

22 października w związku z protestami w Gwinei Antonio Guterres, rzecznik Sekretarza Generalnego ONZ, wydał oświadczenie potępiające akty przemocy, które miały miejsce 18 października po wyborach prezydenckich w Gwinei. Złożył kondolencje rodzinom ofiar i wezwał wszystkie strony do natychmiastowego podjęcia działań w celu zakończenia przemocy. Guterres zachęcił wszystkich do potwierdzenia oficjalnych wyników przez Niezależną Państwową Komisję Wyborczą i rozwiązywania ewentualnych sporów na drodze prawnej. Potwierdził także zobowiązanie ONZ do wspierania wysiłków tego kraju na rzecz szybkiego rozładowania napięć, promowania dialogu i spójności narodowej¹⁰.

Gwinea to państwo w zachodniej Afryce leżące nad Oceanem Atlantyckim. W 1849 r. wybrzeże kraju stało się protektoratem Francji, a w 1904 r. Gwinea znalazła się w granicach Francuskiej Afryce Zachodniej¹¹. Kraj uzyskał niepodległość¹² 2 października 1958 r. Posiada największe na świecie pokłady boksytu, słabo zagospodarowane złoża naturalne tytanu, rudy żelaza, magnezu, uranu i złota oraz duże złoża ropy naftowej¹³.

⁸ *Guinea votes on law that could let president stay on for 12 more years*; „The Guardian”; 22.03.2020; <https://www.theguardian.com/world/2020/mar/22/guinea-votes-on-law-that-could-let-president-stay-on-for-12-more-years>; 28.10.2020.

⁹ *Guinea: At least 50 people killed with impunity during protests in less than a year*, amnesty.org, 1.10.2020, <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2020/10/guinee-au-moins-personnes-tues-en-toute-impunite-dans-des-manifestations/>, 28.10.2020.

¹⁰ *Condemning Post-Election Violence in Guinea, Secretary-General Urges All Sides to Await Official Results from Electoral Commission*, „un.org”, 22.10.2020, <https://www.un.org/press/en/2020/sgsm20359.doc.htm>, 28.10.2020.

¹¹ Federacja francuskich kolonii w Afryce Zachodniej istniejąca w latach 1904–1958. Powstawała pomiędzy 1895 a 1904 rokiem. W jej skład wchodziły następujące terytoria: Senegal, Mauretania, Sudan Francuski, Gwinea, Wybrzeże Kości Słoniowej, Górna Wolta, Dahomej i Niger. W 1958 roku federacja rozpadła się na odrębne republiki autonomiczne w ramach Wspólnoty Francuskiej.

¹² <https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/Gwinea-Historia;4574218.html>.

¹³ <http://www.investafrica.pl/afryka-od-a-do-z/gwinea-rownikowa/>.